

1973 Május 18.

AMERIKAI MAGYAR VILÁG

KOSSUTH - EMLÉKEK AZ ÉGYESÜLT ÁLLAMOKBAN

Irta: VASVÁRY ÖDÖN

Kossuth Lajosnak az 1851-52-es években történt felejthetetlen amerikai körutjáról számos emléke van ma is életben, eltekintve attól, hogy kijelentéseit ma is gyakran idézik. Az alábbiakban kísérletet teszek az általán ismert adatok elsorolására, hozzátéve, hogy elsorolásomat semmiképpen sem tartom teljesnek és esetleges pótlásokat hálás köszönettel veszek.

Vasváry Ödön

A nagy magyar legnagyobb emléke Iowa államban van, ahol már 1851-ben egy egész megyét neveztek el róla. A megye, amely a legnagyobb megye Iowában, ma is Kossuth nevét viseli. Fennállásának száz éves évfordulóját nagy ünnepekkel ülték meg.

A nagy magyarról több község van elnevezve. Van egy "Kossuth" Pennsylvániában, Clarion megyében, Oil Citytől délkeletre. Egy másik községet Mississippi államban találunk, Alcorn megyében, Corinth közelében. Egy harmadikat Iowa állam Des Moines megyéjében, Burlington fölött, Mediapolis mellett.

Kanadában, Ontario tartományban Waterloo megyében, Kitchener környékén volt egy Kossuth nevű kis község, de ma már, legalább is ezzel a névvel nincs meg.

Floridában van egy Kossuthville nevű község, Lakeland és Plant City közelében.

Három protestáns egyházközségről tudjuk, hogy Kossuth nevét adták neki. Az egyik a fent említett Mississippiben van, ugyanolyan nevű községben. Egy presbiteriánus egyház, valamint a másik is, amely a iowai Kossuth községben van. A harmadik egy baptista egyház, Manitowoo, Wisconsinban.

Kossuthról elnevezett utcák és terek vannak Bridgeportban (Conn.), Columbusban (Ohio), Bronxban (N. Y.), Baltimoreban (Md.) és Clevelandban (Ohio).

Kossuthnak két életnagyságu, vagy nagyobb szobra van az Egyesült Államokban. Az elsőt 1902-ben emelték Clevelandban. Ez Tóth András szobrásznak, Tóth Árpád költő apjának műve. A másik Kossuth-szobor 1928 óta áll New Yorkban, Horvay János alkotása.

Emléktáblát állítottak Kossuthnak a columbusi (Ohio) városháza előcsarnokában. Hasonlóképpen emléktáblát helyeztek el a pittsburghi St. Charles Hotel helyén épült Keystone szálloda falára is, de úgy tudom, hogy azóta ezt az utóbb épült szállodát is lebontották a város rendezéssel kapcsolatban.

Kossuth ceglédi szobrának kicsinyített mását, Washington budapesti szobrának kicsinyített másolatával együtt Pivány Jenő hozta át 1923-ban ajándékba Coolidge elnöknek a magyar nemzet részéről. Mivel ez magán ajándék volt, a két kis szobor valószínűleg Coolidge elnök hagyatékában maradt, nem lehetetlen azonban, hogy valahol a Fehér Házban vannak.

A második világháború folyamán, amikor sok Liberty Shipnek nevezett teherhajót építettek, az egyiknek a Kossuth nevet adták, elismrésképpen az amerikai magyaroknak a világháborúhoz való hozzájárulásáért.

Egy másik hajó, sokkal ez előtt, szintén a nagy magyar nevet kapta, még Kossuth amerikai utjá-

*)

Franklin
Township,
Somerset,
N. J.

Piscataway,
N. J.

St. Nowak,
Conn.

St. Louis,
Mo.

New Haven
Conn.

val kapcsolatban. Egy kis partórzó katonai hajót (brig) neveztek így el.

1859 után világraszóló szenzáció lett a híres ezüst réteg felfedezése Nevada államban, aminek azóta elfelejtett neve "Comstock Lode" lett. A hirtelen óriásivá nőtt "ezüstláz" idején az egyik ottani bányát "Kossuth"-nak nevezték el.

Az Egyesült Államok 1958-ban is tisztelgett a nagy magyar államférfiu emléke előtt azzal, hogy két emlékbélyeget adott ki a "Champions of Liberty" sorozatban. Ezeket a 4 és 8 centes Kossuth bélyegeket bizonyára sok magyar bélyegyűjtő büszkén őrzi.

Kossuthról nevezte el az Amerikai Magyar Református Egyesület is a maga székházait Washingtonban. Az eddigi három épület közül az első, amely a Fehér Ház közvetlen közelében állott, lebontották, hogy egy hatalmas új irodaépület emeljenek a helyén. A három közül most már az utolsó, ma fennálló épület viseli a Kossuth nevet.

Kossuth amerikai útjának, amely hét hónapig tartott, olyan visszhangja volt és maradt, amilyenre egyetlen más nemzet sem mutathat rá. Ha a nevezetes körút nem sikerült annyiban, hogy Kossuth azt, ami fő célja volt, nem tudta elérni (tudniillik azt, hogy az Egyesült Államok, ha kell, fegyveres erővel segítse elő Magyarország felszabadulását és függetlenségét az osztrák zsarnokságtól) — útjának erkölcsi eredményei ma is élnek. F. D. Roosevelt egyik külügyminisztere, Cordell Hull, egy ízben olyan fontos beszédet mondott, amelynek minden mondata Kossuth kijelentéseit visszhangozta. Kennedy elnök pedig híres frankfurti beszédében idézte Kossuth egyik halhatatlan kijelentését, amely a különböző nemzetek sorsközösségét, erkölcsi összetartozását hangsúlyozta.

(A fentieket Széplaki Józsefnek, az Ohio University, Athens, Ohio egyetemi könyvtárosának kérésére állítottam össze.)